

Увод у организацију и архитектуру рачунара 1 јунски испитни рок 2016. (И смер)

Број индекса	Име и презиме

Задаци се раде 180 минута. **ПИСАТИ ЧИТКО - НЕЧИТКИ ЗАДАЦИ НЕЋЕ БИТИ ПРЕГЛЕДАНИ!** Максималан број поена је 60. Број поена на испиту се израчунава тако што се саберу освојени поени по задацима, збир помножи са 60/100 и заокружи. Потребно је освојити бар по 12 поена из сваке од група задатака 1-8 и 9-16. Број поена по задацима је:

Задатак	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Збир	Укупно
Максимално	5	8	6	8	6	6	7	4	6	6	6	7	7	6	6	6	100	Збир*60/100
<i>Освојено</i>																		

1. Извршити следећа превођења у назначене бројне системе:
  - a) $(723)_8 = (\dots)_{11}$ са међупревођењем у декадни систем;
  - b) $(2102)_3 = (\dots)_4$ директним превођењем.
2. Применом Бутовог алгоритма израчунати производ $(-43) * 17$, ако су бројеви записани као означени цели бинарни бројеви са 8 цифара. Добијени резултат превести у декадни систем.
3. Записати следеће бројеве у одговарајућим записима у BCD коду на 5 места, извршити одговарајуће рачунске операције и добијене резултате превести у декадни систем:
  - a) $42256 - 27313$ у запису 8421;
  - b) $72436 + 9778$ у запису вишак 3.
4. Записати следеће бројеве у покретном зарезу:
  - a) $25.47 \cdot 10^{13}$ са 32 бита по IEEE754 стандарду са декадном основом и VID кодирањем.
  - b) -1021.375 са 64 бита у запису са хексадекадном основом;
  - v) $-9873.458 \cdot 10^8$ са 32 бита по IEEE754 стандарду са декадном основом и DPD кодирањем;
  - г) 213.8125 са 64 бита по IEEE754 стандарду са бинарном основом;
5. Одредити декадне вредности бројева записаних у покретном зарезу:
  - a) 01111111100010100000000000000000 по IEEE754 стандарду са бинарном основом;
  - б) 111011011100000000000000000000 по IEEE754 стандарду са декадном основом и VID кодирањем;
  - v) 00111101111110101001101000111111 по IEEE754 стандарду са декадном основом и DPD кодирањем;
  - г) 110001010100000000000000000000 по IEEE754 стандарду са декадном основом и VID кодирањем.
6. Извршити следеће рачунске операције сабирања и одузимања, ако су бројеви записани по IEEE 754 стандарду са бинарном основом у једнострукој тачности:
  - a) $1\ 1111111\ 000010001000000000000000 + 0\ 11111111\ 000000000000000000000000$;
  - б) $0\ 1000100\ 100100100000000000000000 + 1\ 1000110\ 000011100000000000000000$;
  - v) $0\ 11111111\ 000000000000000000000000 - 0\ 11111111\ 000000000000000000000000$.

Добијене резултате, где год је то могуће, превести у декадни систем.
7. Извршити следеће рачунске операције множења и дељења, ако су бројеви записани по IEEE 754 стандарду са бинарном основом у једнострукој тачности:
  - a) $0\ 10001000\ 101100000000000000000000 * 1\ 01111100\ 110000000000000000000000$;
  - б) $1\ 1000100\ 100100100000000000000000 / 1\ 11111111\ 000000000000000000000000$;
  - v) $1\ 10001001\ 011011010000000000000000 / 1\ 1000100\ 010000000000000000000000$.

Добијене резултате, где год је то могуће, превести у декадни систем.

8. а) За ниску битова 101101011010 одредити облик за слање применом CRC алгоритма са полиномом генератором $x^4 + x^2 + 1$.
- б) Формирати таблицу Hamming SEC кодова за осмобитне речи и извршити корекцију грешке (уколико постоји) за поруку:

m_8	m_7	m_6	m_5	m_4	m_3	m_2	m_1	c_4	c_3	c_2	c_1
1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0

***** Задатке 9-16 ОБАВЕЗНО пишете са друге стране вежбанке *****

9. а) Дефинисати код, функцију кодирања и функцију декодирања.
- б) Када кажемо да је код равномеран и једнозначан?
- в) Дате су азбуке $V1=\{a,b,c,d, e, f\}$ и $V2=\{0,1\}$. Нека језик $L1$ чине све речи дужине 1 над азбуком $V1$. Дефинисати равномеран и једнозначан код који све речи језика $L1$ слика у језик над азбуком $V2$. Која је најмања дужина кодне речи за овакав код?
10. а) Навести и укратко описати правило заокруживања на најближу вредност и његове варијанте по IEEE-754 стандарду.
- б) Користећи све варијанте правила заокруживања на најближу вредност, заокружити бројеве +12.6785 и -1.465555 на 3 децимале.
11. а) На који начин се врши превођење броја $A(a_n|a_{n-1}|\dots|a_1)$ записаног у бројчаном систему са остацима $RBS(m_n|m_{n-1}|\dots|m_1)$ у декадни систем, ако се зна да је у питању негативан број.
- б) Превести бројеве -19 и 23 у бројчани систем са остацима $RBS(8|7|5|3)$, а затим извршити њихово множење и сабирање. Резултате обавезно превести у декадни систем.
12. **Детаљно описати** карактеристике рачунара прве и друге генерације и наведите њихове најзначајније представнике.
13. а) **Детаљно описати** начине адресирања који се користе у машинским инструкцијама.
- б) Описати разлике између машинских и асемблерских језика.
- в) Шта су *reentrant* потпрограми? Које су добре стране њиховог коришћења?
- Примедба: набрајање начина адресирања без одговарајућег описа неће бити признавано као делимично решење задатка.
14. Како изгледа запис броја -1032.76 ако је број записан као непакован број у фиксном зарезу у 6 бајтова у EBCDIC коду, ако се користи запис
- а) са левог краја
- б) са десног краја
15. а) Шта је каноничка репрезентација броја у запису са декадном основом према IEEE-754 стандарду?
- б) Навести интервал бројева који могу да буду записани у покретном зарезу са двоструком тачношћу ако се користи запис помоћу бинарне, декадне и хексадекадне основе.
16. а) Набројати карактеристике рачунара IBM 7030 *Stretch*. Које од ових карактеристика су биле укључене у фамилију рачунара IBM S/360?
- б) Шта је коришћено као унутрашња меморија рачунара у трећој и четвртој генерацији? Наведите предности и недостатке унутрашње меморије рачунара треће генерације у односу на унутрашњу меморију рачунара четврте генерације.